

Ankestyrelsen

Indenrigs- og
Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

**Ankestyrelsens bidrag til Ministerredegørelse til
Statsrevisorernes Rigsrevisionens beretning nr. 18/2024 om
Ankestyrelsens tilsyn og brug af reaktioner ved lovbrud
jeres j.nr. 2024-9950**

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har den 11. juli 2025 anmodet Ankestyrelsen om et bidrag til ministerredegørelsen vedrørende Rigsrevisionens undersøgelse af tilsynet på socialområdet.

Rigsrevisionen konkluderer i beretning nr. 18/2024, at Ankestyrelsen samlet set ikke fører et tilfredsstillende tilsyn.

Rigsrevisionen konkluderer, at Ankestyrelsens tilrettelæggelse af tilsynet er tilfredsstillende, men at der er mangler i måden, som tilsynet udføres på. Det skyldes ifølge undersøgelsen, at tilsynet er præget af lange *sagsbehandlingstider*. Samtidig arbejder tilsynet ikke systematisk med at indhente *dokumentation* og *følge op* på sager. Endelig konstaterer Rigsrevisionen, at så længe lovens betingelser for at anvende *sanktioner* er, som de er, vil tilsynet sjældent kunne anvende disse.

Ankestyrelsens bidrag:

1. Ankestyrelsens tilsyns sagsbehandlingstider

Ankestyrelsen bemærker, at Ankestyrelsens tilsyn i sine kvitteringsbreve til interessenterne oplyser følgende: *"Vi skriver til dig igen, hvis du ikke har fået svar fra os inden 8 måneder. Her vil vi oplyse, hvornår vi forventer at kunne svare dig"*.

19. august 2025

J.nr. 25-72316

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tirs kl. 9.00-15.00
ons lukket
tors-fre kl. 9.00-15.00

I kvitteringsbrevet oplyses interessenten om den forventede gennemsnitlige sagsbehandling på tilsynssager. Denne forventning er blandt andet baseret på sagsbehandlingstiden i 80 procent af *alle* tilsynssager, dog er tilsynssager om aktindsigt undtaget. Forventningen er også baseret på Ankestyrelsens vurdering af, hvordan sagsbehandlingstiden vil udvikle, fx i forhold til antallet af indkomne sager og ressourcer til sagsbehandlingen. Denne praksis for meddelelse af forventet sagsbehandlingstid anvender Ankestyrelsen også i klagesagerne, og forventningen er differentieret i forhold til de konkrete sagsområder.

Ankestyrelsens sagsbehandlingstider inden for tilsynssager – og alle øvrige sagsområder inden for Ankestyrelsens bevillingsfinansierede område – er afhængige af, om der er balance mellem antallet af indkomne sager og Ankestyrelsens ressourcer til at afgøre det tilsvarende antal sager. Tilsynet har fokus på de ældste sager, men foretager løbende en konkret vurdering af, om der er sager, der skal behandles forlods og således hurtigere end andre tilsynssager. Det kan fx være tilfældet for fogedsager – hvor en kommune ikke vil følge en afgørelse fra Ankestyrelsen som klageinstans – eller ved sager med stor mediebevågenhed, hvor tilsynet skal reagere hurtigt.

I Ankestyrelsens resultatplan for 2025 er der to mål, som vedrører sagsbehandlingstiderne på tilsynsområdet. Det første mål vedrører aktindsigtssager på tilsynsområdet, hvor 80 pct. af sagerne skal afgøres inden for 20 arbejdsdage. Derudover er der et mål om andelen af ældre sager i tilsynet. Målet er max 130 verserende tilsynssager på over 12 måneder ved årets udgang.

Som det også fremgår af Rigsrevisionens beretning, så har Ankestyrelsen pr. 1. maj 2025 foretaget en organisationsændring. Ændringen indebærer, at der bliver brugt færre ressourcer på tilsynet som helhed. Ankestyrelsen bemærker i den forbindelse, at der særligt fra 1. januar 2024 og frem til maj 2025 har været prioriteret flere ressourcer til Tilsynet, end Ankestyrelsen har modtaget bevilling til siden overtagelse af opgaven fra Statsforvaltningen i 2017, henset til andelen af ældre tilsynssager.

Baggrunden for at bringe ressourceforbruget mere i overensstemmelse med bevillingen til tilsynsområdet og overføre yderligere ressourcer fra tilsynsområdet til klagesagsområdet pr. 1. maj 2025 har været, at sagsbehandlingstiden i klagesager – på især det sociale område – er blevet uforholdsmæssigt høj, henset til sagernes økonomiske og

personlige betydning for de konkrete borgere, som har påklaget en afgørelse til Ankestyrelsen.

Som det også fremgår af Rigsrevisionens beretning, så bliver Ankestyrelsens tilsyn på socialområdet udført af 4-5 årsværk i 2024. Styrelsen forventer at fastholde dette niveau indtil videre. Tilsynssager på det sociale område har fortsat høj prioritet for Ankestyrelsen, blandt andet som følge af aftalen om Børnene først fra 2021, hvor der blev tilført en årlig varig bevilling på 3 millioner kr.

Ankestyrelsen bemærker, at omprioriteringen af ressourcer fra tilsynsområdet til klagesagsområdet på socialområdet pr. 1. maj 2025 vil føre til stigende gennemsnitlig sagsbehandlingstid på tilsynsområdet. Nedenfor ses en status på sagsbehandlingstider på afsluttede tilsynssager i perioden 1. januar til 30. juni 2025:

Tabel 1 - Udvalgte sagsbehandlingstider inden for tilsynet (uger)

	Gennemsnitlig sagsbehandlingstid	80 pct. af sagerne er afgjort indenfor
Tilsynssager i alt	19 uger	26 uger
Tilsynssager ekskl. tilsyn med aktindsigt	24 uger	33 uger
Tilsynets socialsager i alt	17 uger	29 uger
- heraf tilsynets socialsager - børn	11 uger	17 uger
- heraf tilsynets socialsager - voksne	20 uger	33 uger
Fogedsager	11 uger	10 uger

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data er trukket den 12. august 2025 og er opgjort fra den 1. januar 2025 til og med 30. juni 2025.

Note: Bemærk, at der er tale om data, sådan som de på nuværende tidspunkt fremgår af vores sagsbehandlingssystem. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Med hensyn til, hvad der fremgår som forventet sagsbehandlingstid i tilsynets kvitteringsbreve til interessenter, så vurderer Ankestyrelsen på nuværende tidspunkt dermed fortsat, at 8 måneder er en retvisende forventet sagsbehandlingstid, da den nuværende sagsbehandlingstid på 33 uger inden for tilsynssager, dog tilsynssager om aktindsigt undtaget, svarer til ca. 8 måneder.

Ankestyrelsen følger løbende udviklingen i sagsbehandlingstider inden for tilsynet, og hvis fx antallet af indkomne sager stiger, eller hvis sagerne bliver mere ressourcekrævende, så vil Ankestyrelsen justere den forventede sagsbehandlingstid, hvis der er flere sager, end det er muligt at afgøre inden for styrelsens bevilling.

2. Dokumentation

En kommune er som offentlig myndighed underlagt en sandhedspflicht, der indebærer en forpligtelse til at give korrekte og retvisende oplysninger fx til en anden offentlig myndighed. Når en kommune således i en tilsynssag oplyser Ankestyrelsens tilsyn om, at der er eller vil blive rettet op på en ulovlig praksis, skal tilsynet som udgangspunkt skulle kunne lægge kommunens oplysninger til grund.

Tilsynet er som offentlig myndighed underlagt det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip. Princippet indebærer en pligt for tilsynet til at undersøge en sag tilstrækkeligt og vurdere sagen ud fra objektive og saglige hensyn. Princippet er samtidigt et udtryk for, at tilsynet som myndighed ikke må overoplyse en sag og heller ikke inddrage uvedkommende hensyn som fx en ubegrundet mistillid til en anden myndighed (saglig sagsbehandling).

Sagsoplysningen og dokumentation

Når tilsynet retter henvendelse til en kommune og beder om en redegørelse fx som følge af oplysninger fra flere borgere om en mulig ulovlig praksis, kan tilsynet allerede i dag som følge af undersøgelsesprincippet anmode kommunen om at indsende fx skriftlige praksisbeskrivelser sammen med deres redegørelse.

Som følge af Rigsrevisionens anbefalinger har tilsynet udarbejdet nye skriftlige retningslinjer om, at tilsynets sagsbehandlere altid skal tage stilling til, om kommunen - sammen med kommunens redegørelse til tilsynet - også skal fremsende eventuelle skriftlige praksisbeskrivelser eller lignende. Det kan dog ikke forventes, at kommunen i alle tilfælde har skriftlig dokumentation for fx deres praksis på et område.

Opfølgning og dokumentation

I forhold til spørgsmålet om opfølgning i afsluttede tilsynssager og dokumentation for, at kommunen har rettet op på den ulovlige praksis og etableret ny lovlig praksis, så kan der være tilfælde, hvor der er konkret anledning til, at tilsynet beder kommunen om skriftlig dokumentation, som kan understøtte, at en hidtidig ulovlig praksis er

ophørt. Det er fx tilfældet i sager, hvor en kommunes kvalitetsstandard er i strid med regler og praksis og derfor skal ændres. I de sager beder tilsynet kommunen om at indsende den nye kvalitetsstandard, når denne er vedtaget i kommunen.

Som følge af Rigsrevisionens anbefalinger er Ankestyrelsen i gang med at udbygge de allerede foreliggende retningslinjer for tilsynets sagsbehandlere. De nye retningslinjer skal sikre, at tilsynets sagsbehandlere altid tager stilling til, om der skal ske opfølgning, herunder om kommunen skal indsende dokumentation i forhold til ny lovlig praksis, når en tilsynssag er afsluttet.

3. Opfølgning

For at tilsynet kan tage en sag op skal der, jf. kommunestyrelseslovens § 48 a, være en tilstrækkelig *anledning* hertil. Tilsynets mest anvendte reaktion er en vejledende udtalelse efter kommunestyrelseslovens § 50. En udtalelse efter kommunestyrelseslovens § 50 har ikke en selvstændig retsvirkning, men hvis udtalelsen ikke efterleves af kommunen, kan Ankestyrelsen efter omstændighederne følge op ved at anvende de reaktionsmuligheder, som tilsynet er tildelt i §§ 50 a-51 i kommunestyrelsesloven.

Ved udtalelser efter kommunestyrelseslovens § 50 er det tilsynets praksis, at kommunen som udgangspunkt altid skal oplyse, hvad udtalelsen giver anledning til, mens det ved tilsynssager, der bliver afsluttet efter undersøgelse - dvs. uden en reaktion efter kommunestyrelsesloven - vil bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for, at tilsynet følger op over for kommunen på et senere tidspunkt.

Der blev som led i aftalen om Barnets Lov fra maj 2021 afsat ressourcer til en styrkelse af tilsynet på det sociale område. Tilsynet har som følge af denne bevilling haft fokus på øget opfølgning i tilsynssager på det sociale område. Det har fx været sager, hvor en kommune - for at rette op på ulovlig sagsbehandling i forvaltningen - iværksætter en større genopretningsplan, som skal implementeres over en længere periode. Tilsynet beder allerede i dag i sådanne sager kommunen om en status i forhold til de initiativer, som kommunen sætter i gang for at rette op på en hidtidig forkert praksis.

Det kan også være sager om kvalitetsstandarder, hvor kommunen skal ændre ordlyden i kvalitetsstandarden, fordi den har været i strid med regler og praksis. Når kommunen i de sager tilkendegiver, at de vil

ændre i ordlyden i kvalitetsstandarden, så den er i overensstemmelse med regler og praksis, følger tilsynet ved afslutningen af sagen op ved at bede kommunen om at indsende den ændrede kvalitetsstandard, når denne foreligger.

Tilsynet har således allerede i dag en praksis for opfølgning i visse typer sager på socialområdet. Denne praksis er nu skriftligt beskrevet i tilsynets håndbog for sagsbehandlere.

Yderligere systematisk opfølgning vil kræve lovændring og flere økonomiske ressourcer.

4. Sanktioner

Rigsrevisionen konstaterer, at som reglerne er udformet, vil tilsynet sjældent kunne anvende sanktioner som reaktion på en ulovlig administration i en kommune.

Ankestyrelsen har ikke bemærkninger til denne konstatering, og Rigsrevisionen har ikke ud over denne konstatering udtalt en kritik på dette punkt og heller ikke kommet med anbefalinger.

Venlig hilsen

Cathrine Due Billing